SZP po roce 2027+,zjednodušení současné SZP, DZES 5

Jan Doležal

AGRÁRNÍ KOMORA
České republiky

Osnova

- Rozpočet 2028+,SZP 2028+, pozice AK ČR
- Současná SZP, zjednodušení od 2026?
- DZES 5

Rozpočet, peníze vždy na prvním místě

- Jak je EU financována a proč je to problém?
- Vlastní zdroje (HND stagnuje, cla se snižují), snaha zajistit jiné vlastní zdroje (uhlíková daň/clo, sankce za neplnění GD, půjčky)

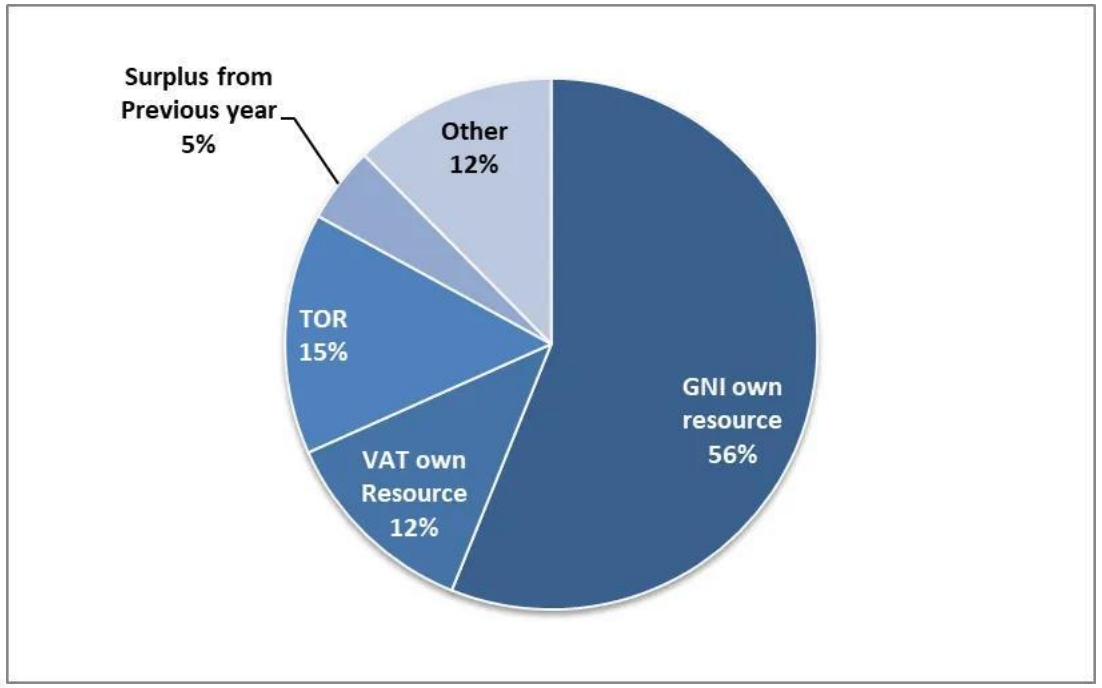

AGRÁRNÍ KOMORA České republiky

Rozpočet, peníze vždy na prvním místě

- Covidový rozpočet 2 biliony, rozpočet 2028+ 2 biliony

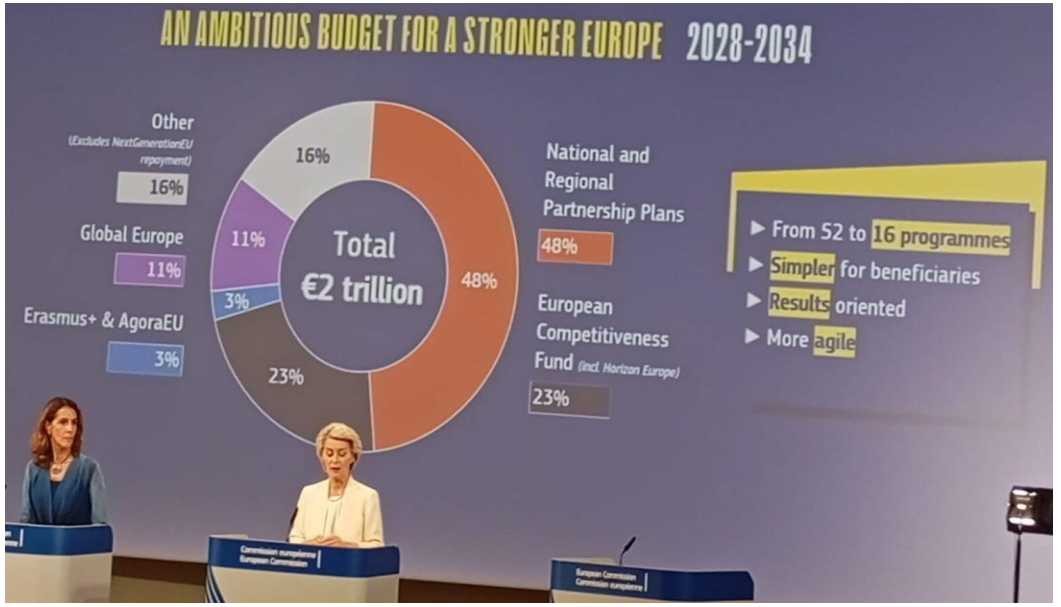

Jak tedy navrhovaný rozpočet vypadá?

- Navýšení z 1,2 na 2 biliony eur na období 7 let
- Nové zdroje, zvýšení příspěvků členských států + emisní povolenky (EU ETS2), CBAM, podíl na spotřební dani z tabáku, daň z elektroodpadu, korporátní daň pro firmy s obratem nad 100 milionů euro
- Konec samostatné obálky pro SZP (nově pod regionálním partnerstvím)
- Členské státy povinně z této obálky vyčlení podíl rovnající se 302 mld. euro
- Podíl zemědělství trvale klesá, nyní jen 15 %

Jak klesá podíl obálfiy SZP na rozpočtu

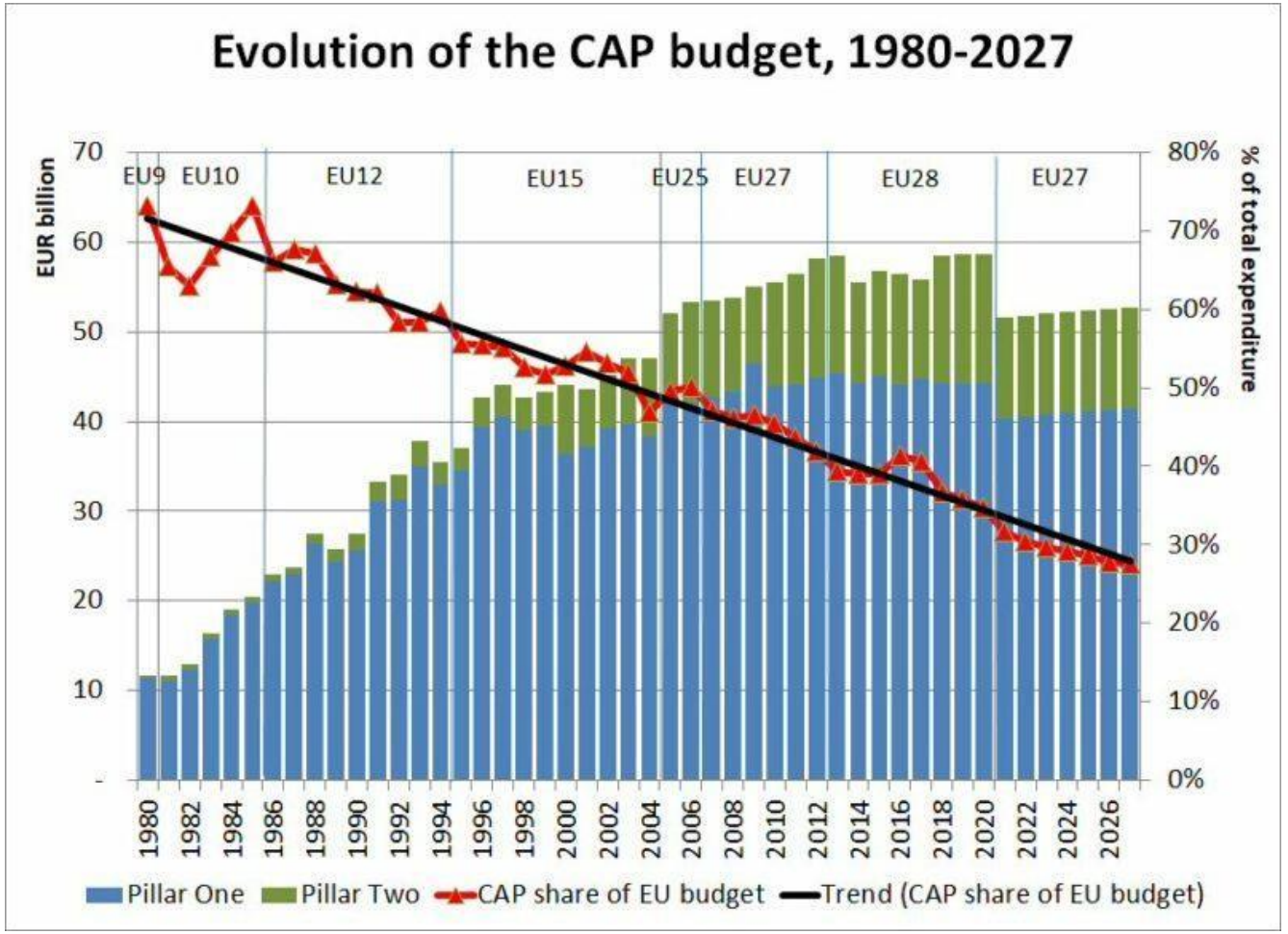

Jak vypadá budoucí rozpočet ve srovnání se současným?

- Není samostatná obálka pro zemědělství, vedle toho nerozdělená obálka
- Nižší alokace o 22 %, 24 % s odečtením krizové rezervy, přes 55 % reálně se započtením inflace
- Konec dvoupilířové struktury (žádné PRV)
- Možnost kofinancovat nikoliv pilíř, ale jednotlivá opatření (ekoschémata)
- Otázka externí konvergence, ještě neznáme obálku pro ČR

SZP 2028+

- Navýšena krizová rezerva na dvojnásobek (900 mil euro)
- Návrh ruší BISS a CRISS, nová degresivní základní platba
- Konec DZESů, nahradí je tzv. "ochranná opatření"
- Zůstává sociální podmíněnost
- Degrese již od 20 tis (25 %), 50 tis (50 %), 75 tis. (75%) a 100 % degrese (strop) od 100 tis. Euro
- Navýšení podílu CIS (dříve VCS) až na 20 + 5%, vyšší podíl bílkovinných plodin a ŽV

Nová zelená architektura

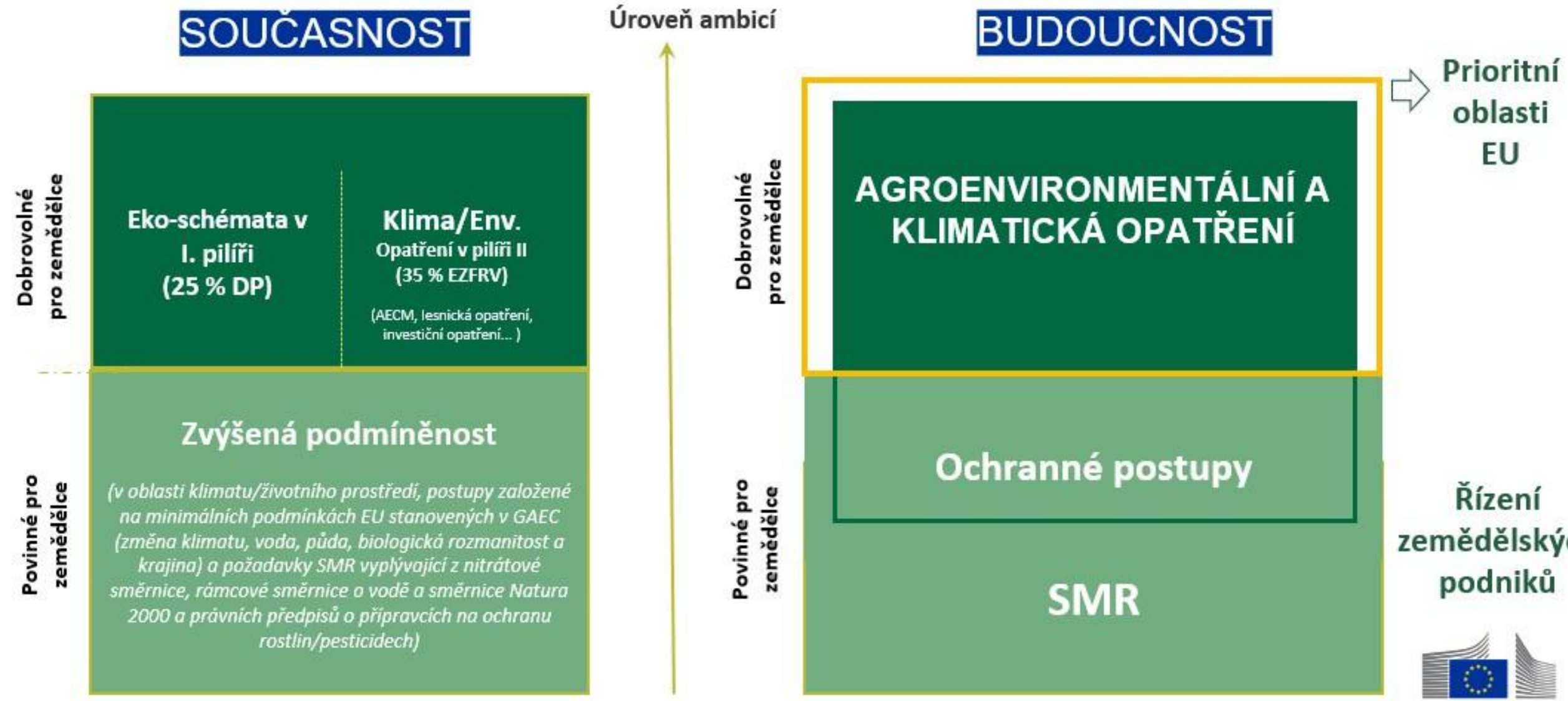

Pozice vlády ČR vůči návrhům

- Má být odeslána v polovině září
- Rozděleno na pozici k VFR a SZP
- ČR nechce "superfond" ani snížení výdajů
- ČR nechce ani závod národních rozpočtů
- Návrh pozice MZe k SZP je dobrý
- Zastropování je pro ČR potenciálně velmi nebezpečné a je třeba o něm diskutovat (výše stropu a mzdové náklady)
- ALE x signály o politickém zásahu na poslední chvíli

Nařízení o SZP:

- Národní doporučení a řízení SZP
- Řízení zemědělských podniků
- Prioritní oblasti životního prostředí a klimatu
- **Druhy podpory**
- Strategie generační obnovy
- Startovací balíček pro mladé zemědělce
- Orgán odpovědný za správu údajů v rámci SZP
- Opatření k řešení konkrétních problémů
- Postup výboru

Druhy podpory

- Degresivní podpora příjmů na plochu
- Podpora příjmů vázaných na produkci
- Zvláštní platba na bavlnu
- Platby za přírodní a jiná omezení vázaná na plochu
- Platba na nevýhody vyplývající z určitých povinných požadavků
- Agroenvironmentální a klimatická opatření
- Platba pro malé zemědělce
- Nástroje řízení rizik
- Investice pro zemědělce a vlastníky lesů
- Zahájení činnosti mladých, nových, venkovských a začínajících podniků
- Služby pomoci zemědělským podnikům
- Odvětvové intervence

Vyňato z reforem a rozpočtové flexibility (s výjimkou investic)

- LEADER
- Sdílení znalostí a inovace
- Územní a místní spolupráce
- Školní program
- POSEI-SAI
- Platby zemědělcům v případě krize

Pozice AK ČR k návrhu SZP

- Odmitáme degresi a zastropování (150 ha začátek degrese, strop 750 ha), záleží na obálce pro ČR
- Skutečné navýšení CIS (25 % z menší obálky nemusí být ve finále více)
- Řízení rizik
- ČR musí maximálně konfinancovat, tam, kde je to možné
- Zároveň je třeba omezit maximální kofinancování v rámci ČS
- Ochranná opatření a SMR musí být méně náročná než současné DZESy
- Méně peněz - Méně požadavků na zemědělce
- Méně peněz - Vyšší cla na dovoz ze zemí mimo EU
- Méně peněz - Stejné podmínky na jednotném trhu a mimo něj

Pozice 7 nevládních organizací

- Absence dopadové studie
- Rozpor s usnesením Rady a zprávou z vlastní iniciativy COMAGRI
- Neakceptovatelné snížení rozpočtu SZP
- Zrušení dvoupilířové struktury SZP
- Absence hodnocení ekonomických dopadů ve sledování rozpočtových výdajů a výkonnosti
- Riziko soutěže národních rozpočtů, spravedlivého rozdělení rozpočtu otázka nejen v kofinancování
- Farm Stewardship + sociální podmíněnost
- Degresivní podpora příjmů na plochu
- Platba pro malé zemědělce
- Vázaná podpora příjmu na produkci
- Nový vlastní zdroj rozpočtu EU – korporátní příspěvek pro Evropu (CORE)

Současná SZP, návrhy na zjednodušení

- EK zveřejňuje zjednodušující balíčky, tzv. Omnibus
- První řešil reporting, druhý řešil SZP jako takovou
- Návrh na zjednodušení DZES 2 a DZES 5, ale jen pro malé a ekologické zemědělce
- Budou se vyjadřovat členské státy, chceme úpravu DZES 2 a DZES 5 pro všechny zemědělce, zároveň sociální podmíněnost a odlesňování
- Bude hlasovat EP, je tam i “extrémní návrh” na zrušení všech DZESů, realističtější je úprava DZES5
- Mělo by být schváleno do konce roku a platit pro JŽ 2026

DZES 5, geneze

- Promítnutí protierozní vyhlášky do dotační podmíněnosti
- Politické rozhodnutí české vlády, nevyžadovala to po nás EK
- Rozdíl mezi vyhláškou a DZEsem je v tom, že vyhláška řeší skutečnou erozi a tedy povinná sanační opatření pro toho, u koho se eroze projevila, DZES řeší povinná preventivní pro všechny
- AK ČR se podařilo omezit plochy SEO, podařilo se odložit, mělo platit už od 2023, podařilo se přesvědčit MZe, aby byla provedla modifikace Strategického plánu tak, aby se PT kontrolovaly jen v případě skutečné eroze
- Tato varianta neprošla, platí zatím NV z dubna, MEO I, MEO II a POT

DZES 5, současný stav

- Modifikace schválena EK v polovině června
- PT jsou povinné pro všechny, respektive povinná je jejich deklarace
- Kontrolují se tzv. minimální standardy PT, respektive kontroluje se, zda PT byly provedeny v rámci kontroly na místě
- Dobrá zpráva je výjimka pro ozimé obiloviny, tolerance pro kontrolu u řepky 2025, možnost další modifikace na jaře 2026
- Problém je novela nařízení vlády k podmínkám výplaty podpor, spojení monitoringu eroze a sankčního systému, sankce i když je POT
- Chceme to oddělit, nyní platí to, co je známé od dubna, zveřejněna metodiky pro ozimy, chceme co nejdříve metodiku pro jařiny
- Zákon o SPÚ, vyhláška, doladit se musí monitoring eroze, respektive využití institutu vyšší moc

Ostatní

- Mercosur
- Ukrajina
- Přípravky na ochranu rostlin, apel na EK, EP, EFSA, registrace přípravků
- Sněmovní volby, Vize 2025
- Požadavky AK ČR: nezdaňování dotací, sociální pojištění, daň z nemovitých věcí, trh s půdou, řetězce (ZVTS)
- Debata na Sněmu AK ČR
- Debata v krajích

AGRÁRNÍ KOMORA
České republiky